

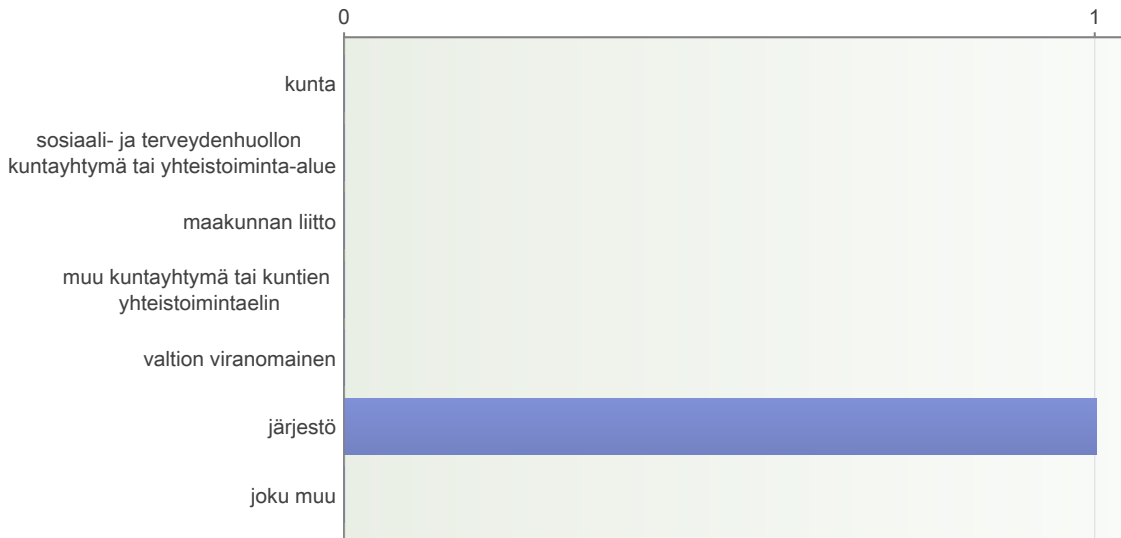
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Takuu-Säätiö	Minna Backman	minna.backman@takuu-saatio.fi		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Ei vastauksia.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

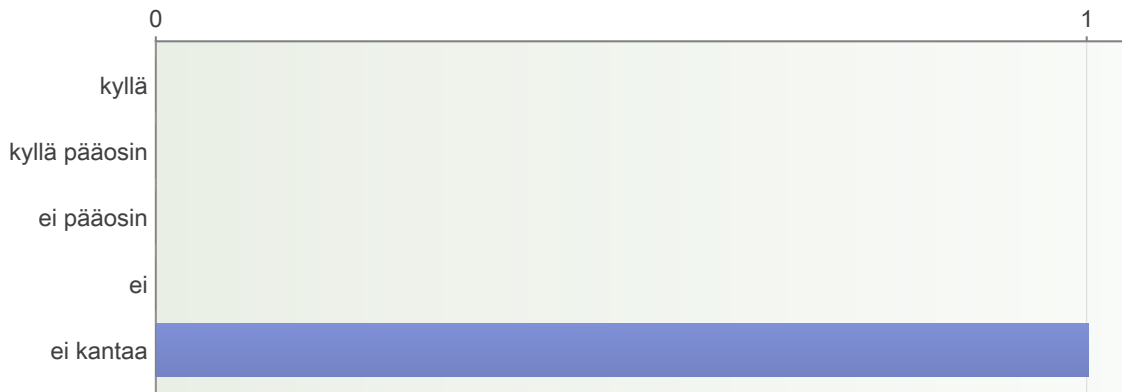
Ei vastauksia.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Ei vastauksia.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

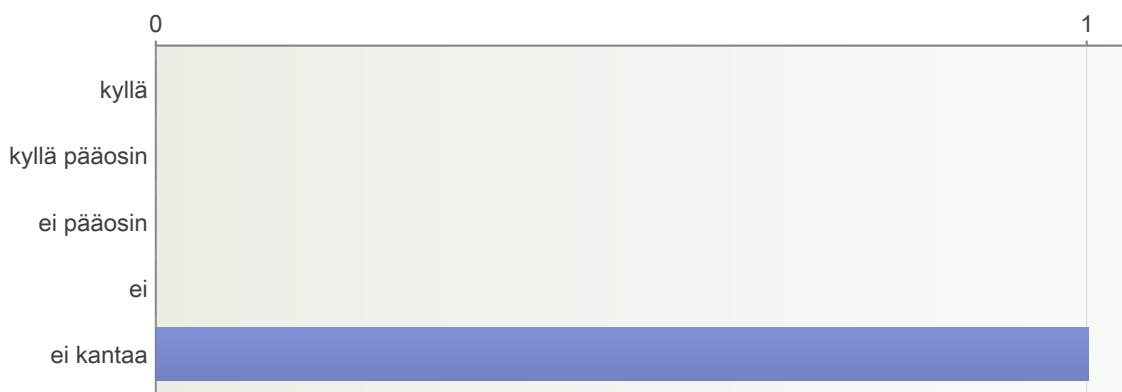
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

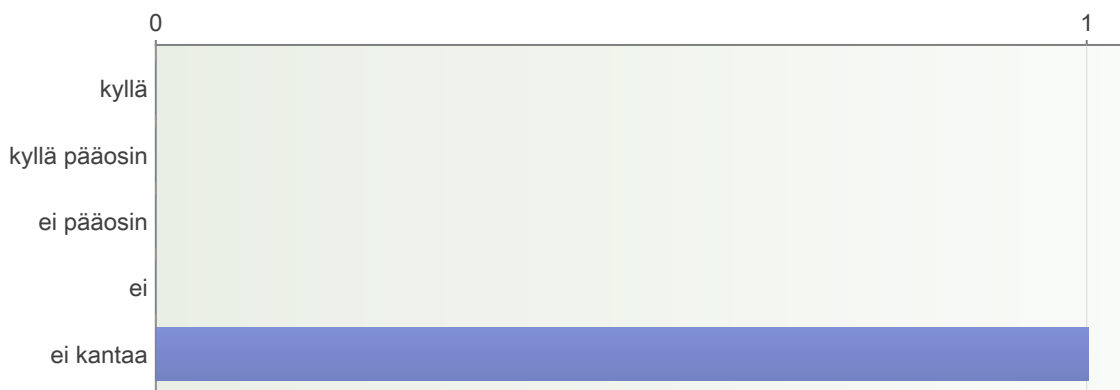
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

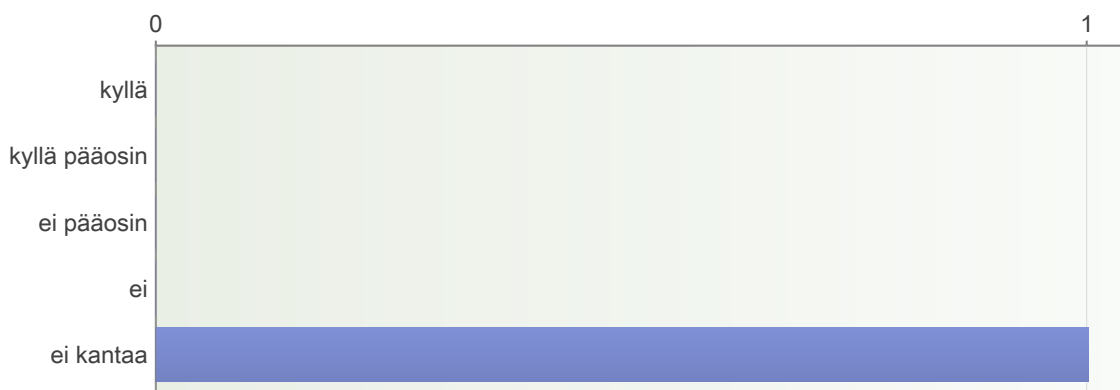
Avoimet vastaukset: ei kantaa

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Ei vastauksia.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

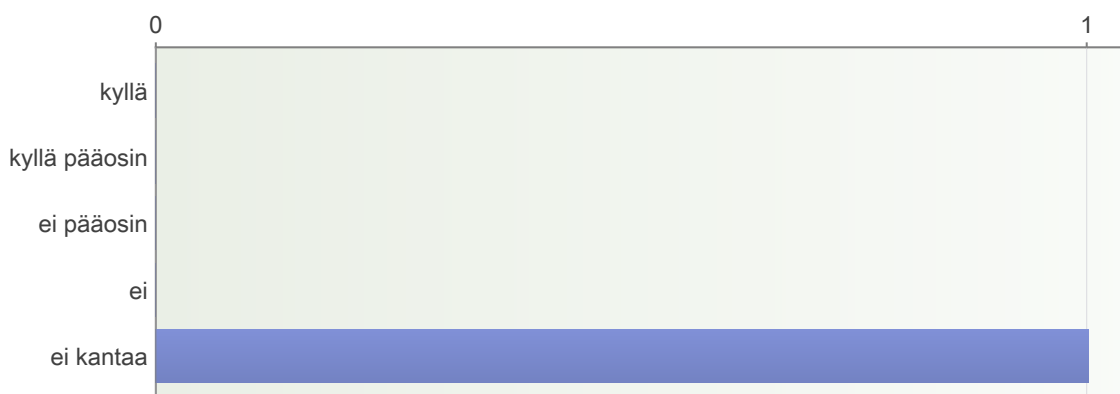
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

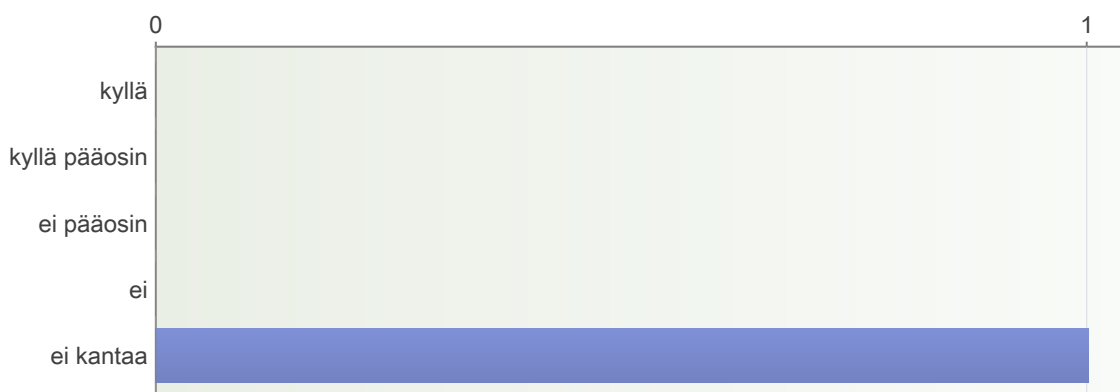
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

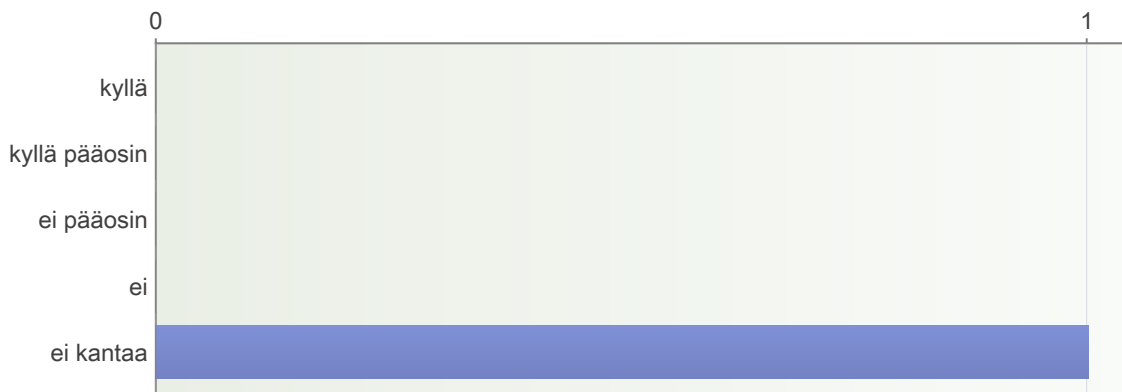
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

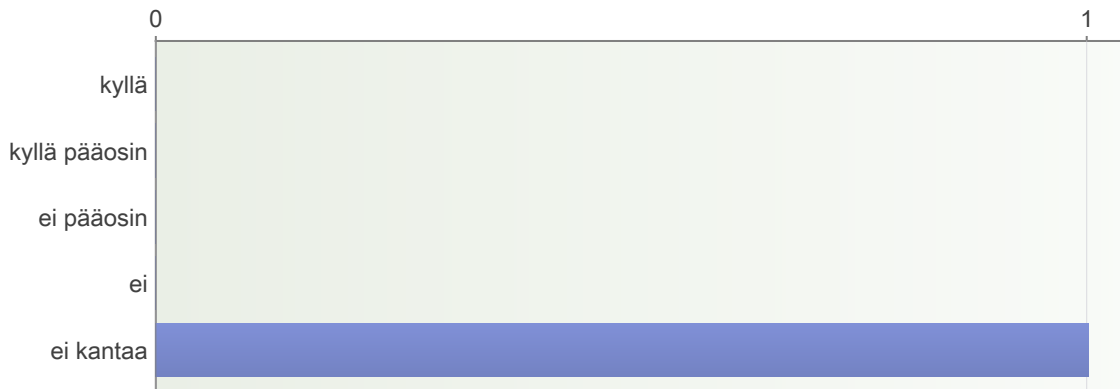
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Ei vastauksia.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

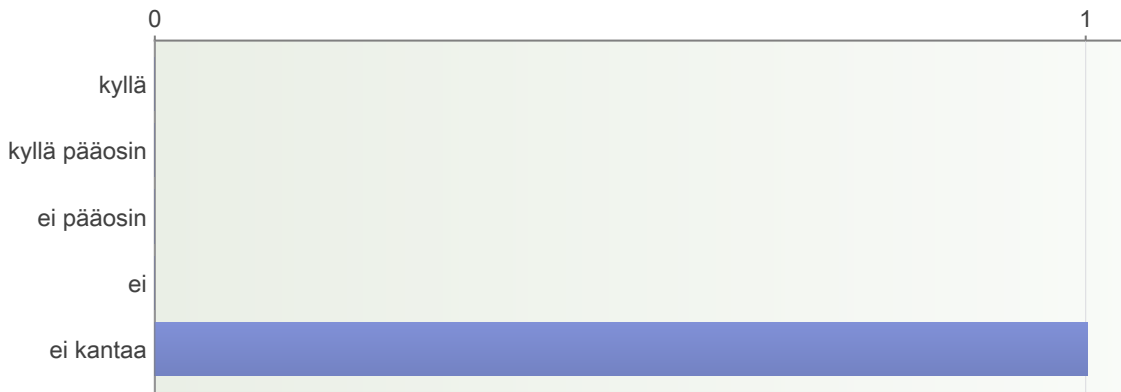
Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

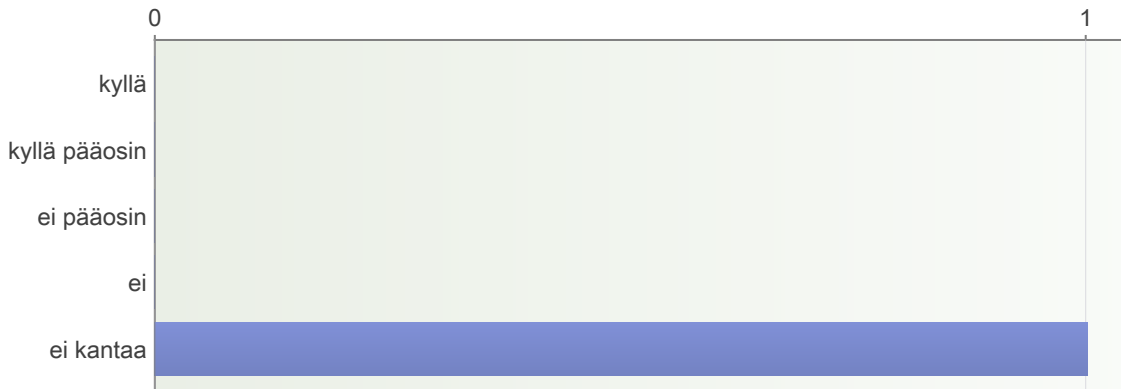
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

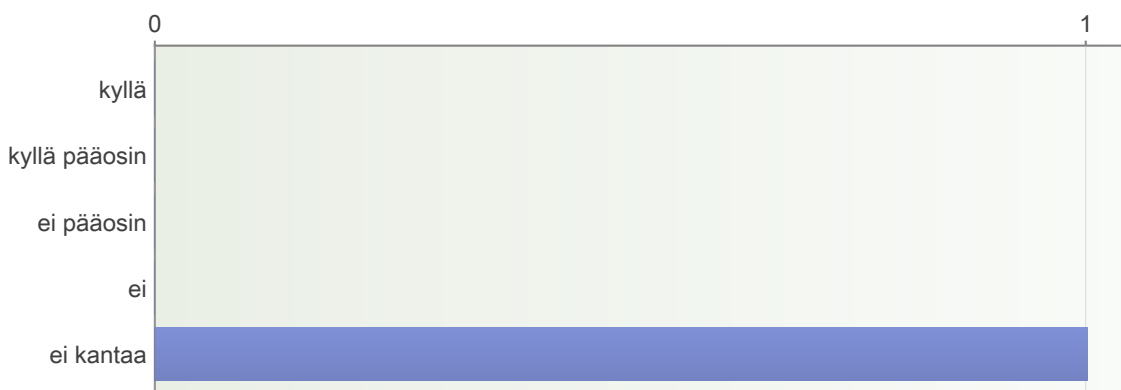
Avoimet vastaukset: ei kantaa

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidättekö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

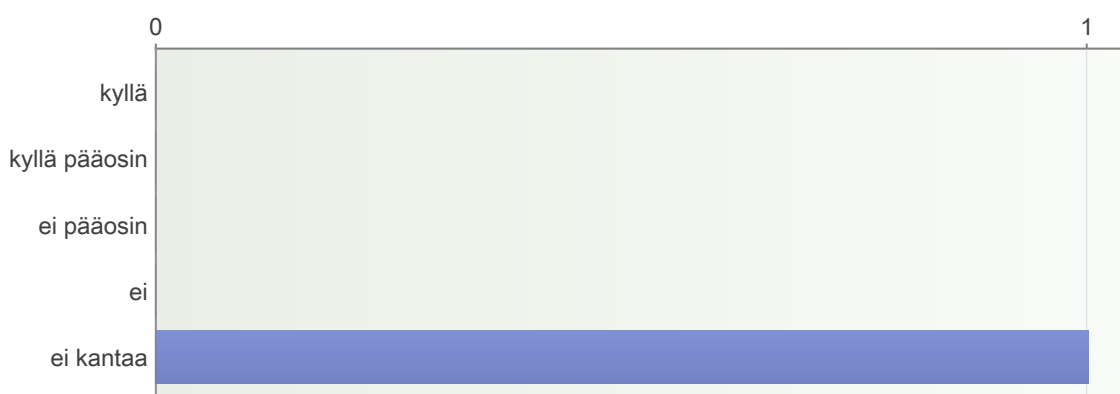
Avoimet vastaukset: ei kantaa

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

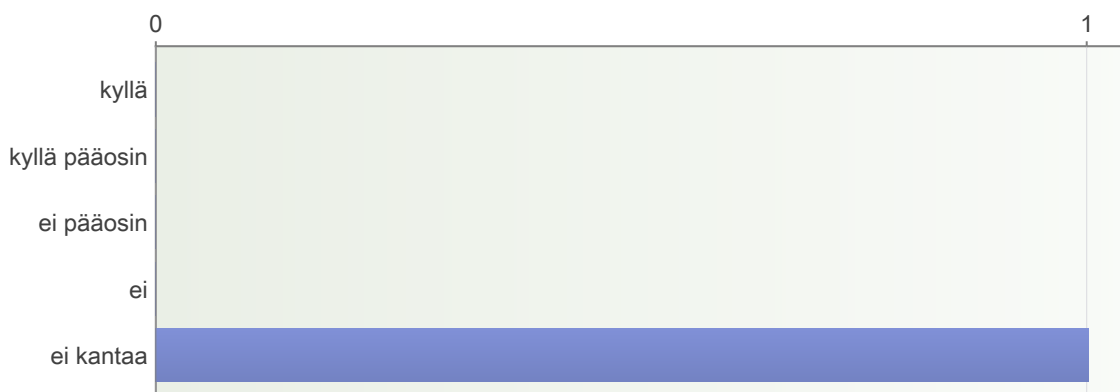
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

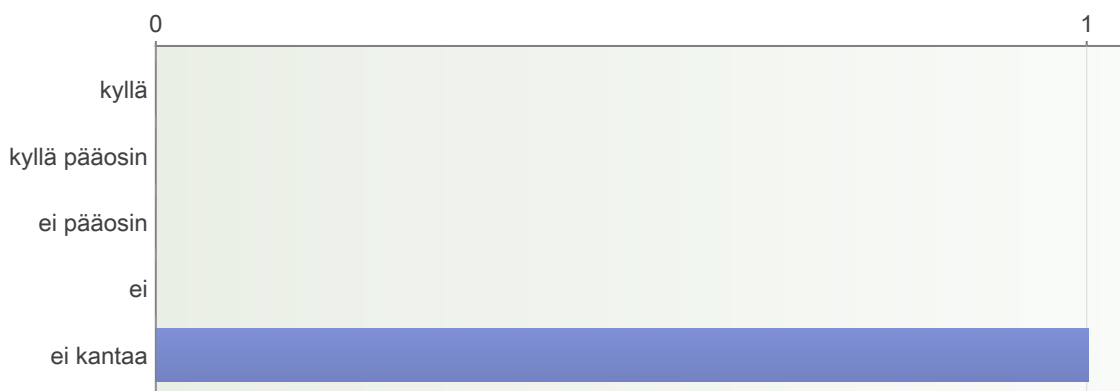
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

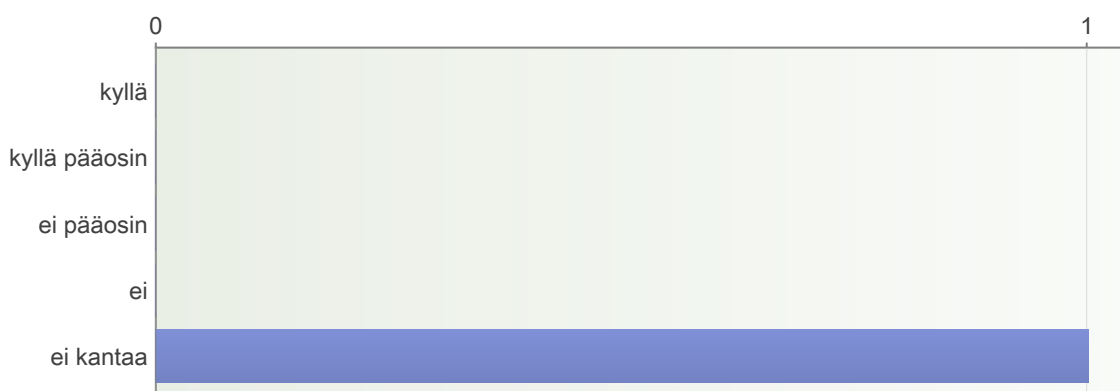
Avoimet vastaukset: ei kantaa

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidätkö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

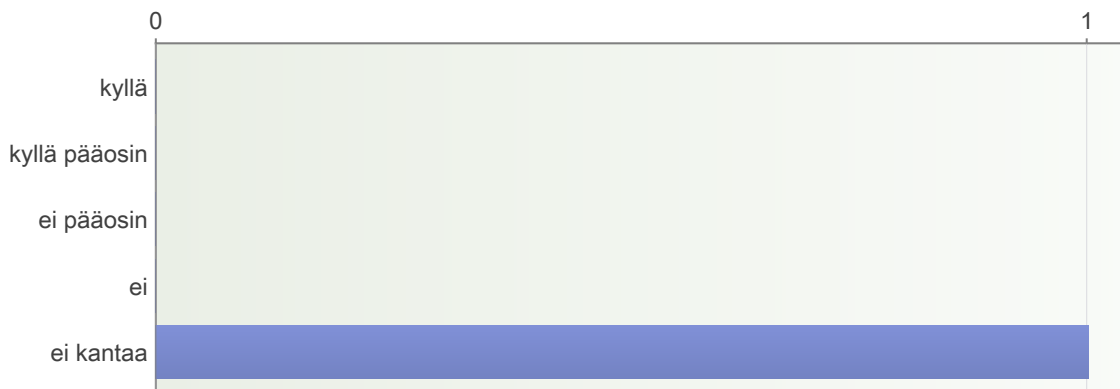
Avoimet vastaukset: ei kantaa

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

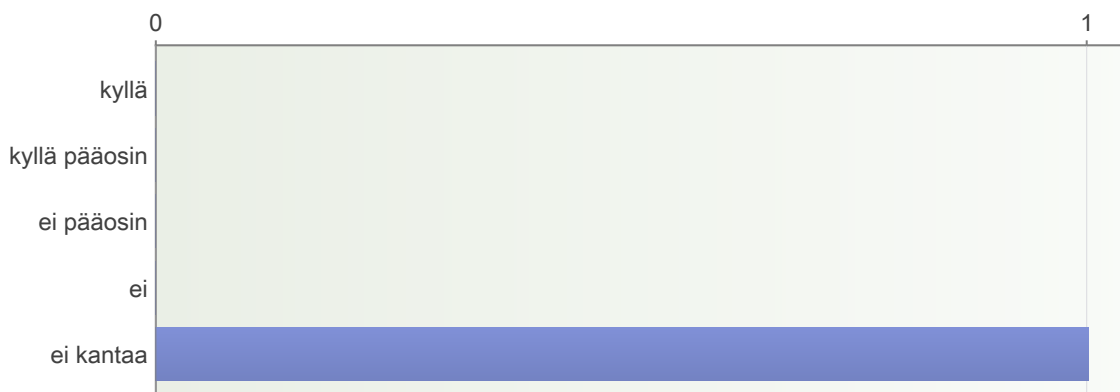
Avoimet vastaukset: ei kantaa

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

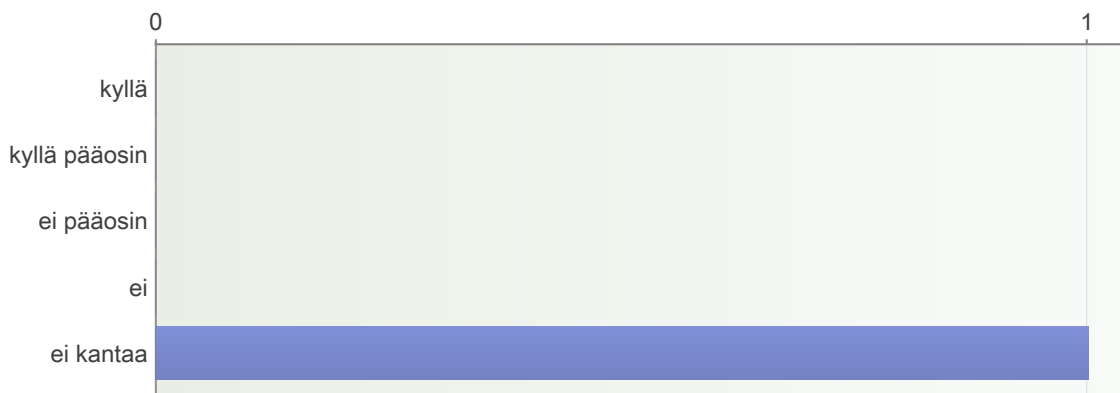
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Ei vastauksia.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Ei vastauksia.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Hallituksen esityksessä tulee myönteisellä tavalla esille kansalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen palveluja asiakaskeskeisesti intergoimalla. Julkisten sosiaali- ja terveystalujen kokoaminen yhden johdon alaisuuteen lisää toivottavasti palvelujen kustannustehokkuutta sekä mahdollistaa kansalaisten yhdenvertaisen pääsyn laadullisesti ja määrällisesti samanlaisiin palveluihin.

Nykyinen palvelujärjestelmä kansalaisten velkaongelmien hoitamisessa on pirstaleinen, kankea ja raskas. Siitä puuttuu myös mekanismeja, jotka reagoisivat talous- ja velkaongelmiin riittävän ajoissa. Tämän seurauksena ylivelkaantuneet kotitaloudet hakeutuvat avun piiriin aivan liian myöhään, ja ratkaisun saaminen velkaongelmiin vie kauan aikaa. Lisäksi palvelujärjestelmä on siiloutunut eikä mikään tahot tai tahot ota moniongelmaisen ylivelkaantuneen tilanteesta kokonaisvastuuta. Koko maahan tulisi luoda nykyistä selkeämpi järjestelmä talous- ja velkavaikeuksissa olevien henkilöiden tukemiseksi riittävän varhaisessa vaiheessa. Esimerkiksi kuntien sosiaalinen luototus, täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki sekä Takuu-Säätiön pienlaina ja takaus muodostavat kokonaisuuden, jonka osia voidaan käyttää joko ennalta ehkäisevänä tai ylivelkaantumista korjaavana elementtinä. Tämän kokonaisuuden eri osat vaativat nykyistä parempaa valtakunnallista koordinaatiota ja enemmän resursseja. (Lähde: Ylivelkaantumisen ehkäisyn ja hoidon tehostaminen, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 26/2016)

Hallituksen esityksissä ei oteta kantaa, miten nykyisin monen kunnan järjestämä talous- ja velkaneuvontapalvelu järjestetään jatkossa. Se on valtiorahoitteista toimintaa, josta säädetään laissa talous- ja velkaneuvonnasta (4.8.2000/713). Talous- ja velkaneuvontapalvelujen järjestämisestä huolehtivat aluehallintovirasto ja kunnat. Käytännössä osa kunnista on lisärahoittanut toimintaa taatakseen kuntalaisilleen riittävän palvelutason kun taas osassa kuntia palveluun käytetään vain valtion myöntämä rahoitus tai palvelu ostetaan esimerkiksi kolmannen sektorin palvelun tuottajilta. Lain mukaan sen toimintaa johtaa, ohjaa ja valvoo kilpailu- ja kuluttajavirasto. Koska neuvontapalvelut ovat osassa kuntia syvällä kuntarakenteessa ja osin näiden rahoittamiakin ja toisaalta osin ulkopuolisen palveluntuottajan toteuttamia, toiminnan yhtenäistäminen ja kehittäminen on ollut haasteellista. Palvelun tasapuolinen saatavuus ei nykyisellään toteudu ja palvelutaso on epätasainen. Monissa kunnissa talous- ja velkaneuvontapalvelu on sijoitettu hallinnollisesti lähelle sosiaalipalveluja, koska sillä on suuri merkitys ihmisten taloudellisen selviytymisen kannalta. Takuu-Säätiön mielestä on tärkeää, että neuvonnan sijoittuminen ja palvelun saatavuuden ja laadun turvaaminen tulevat huomioiduksi uudistuksen yhteydessä.

Takuu-Säätiö haluaa korostaa talous- ja velkaneuvontapalvelun tärkeyttä maksuttomana palveluna. Sen jatkuminen riittävin resurssein on kyettävä takaamaan. Kansalaisten velkaongelmissa ei ole näkyvissä käännekohtaa ja tarve talous- ja velkaneuvontaan on suuri. Maksuhäiriöisten kansalaisten määrä on noussut vuosi vuodelta ja on syksyllä 2016 uusissa ennätyslukemissa (374 200 henkilöä). Ulosotossa olevien yksityishenkilöiden määrä on 2010 -luvulla pysynyt suurena ja lähentelee vuositasolla puolta miljoonaa henkilöä.

Kansalaisen mahdollisuus hakeutua maksuttomaan neuvontapalveluun silloin, kun omassa taloudenhallinnassa on ongelmia tai velkatilanne käy ylivoimaiseksi, on mitä suuremmissa määrin sekä yksilön terveyttä että hyvinvointia edistävää toimintaa. Ylivelkatilanne ja oman talouden haasteet aiheuttavat stressiä ja sairastumista, mikä puolestaan voi ja usein pitkään jatkuessaan sekä syrjäyttää että vaikuttaa työ- ja toimintakykyyn. Lisäksi tilanne heijastuu ja vaikuttaa koko perheen tai läheisten terveyteen ja hyvinvointiin. Takuu-Säätiö pitää ratkaisevana, että kuntalaisia erityisesti sosiaali- ja terveystalujen ammattilaiset

tunnistaisivat asiakaskunnan ongelmat talous- ja velkakysymyksissä ja reagoisivat mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja pystyisivät ohjaamaan heidät oikeanlaiseen palveluun. Tällöin on erityisen tärkeää, että talous- ja velkaneuvontaa on tasapuolisesti sekä määrällisesti että laadullisesti saatavilla ja että neuvonnan resurssit ovat siten mitoitettuja, että apua ja tukea saa nopeasti ja tehokkaasti kotikunnasta riippumatta.

Myös sosiaalinen luotto on hallituksen esityksessä ohitettu lähes kokonaan. Sosiaalista luottoa sääntelee laki sosiaalisesta luototuksesta (1133/2002). Se on kunnille vapaaehtoista ja toteutettu tällä hetkellä noin 30 kunnassa eikä siten ole kaikkien kuntalaisten käytettävissä. Sosiaalisen luototuksen käyttöönotto ei ole valitettavasti lisääntynyt kunnissa STM:n vuonna 2015 teettämän selvitystyön pohjalta (Sosiaalisen luototuksen kehittäminen, STM: 2015:15). Osassa kuntia sosiaalinen luototus toimii kiinteänä osana sosiaalityötä, osassa taas talous- ja velkaneuvonnan osana. Se on mainittu sosiaalihuoltolain 14 §:ssä yhtenä sosiaalipalveluna. Sosiaalinen luototus on tarkoitettu ehkäisemään taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistämään ihmisen itsenäistä suoriutumista. Takuu-Säätiön katsoo, että sosiaalinen luototus on ensi arvoisen tärkeä väline pienituloisten velkaongelmien ehkäisemisessä ja korjaamisessa ja olisi siksi oltava tasa-arvoisesti kaikkien saatavilla. Pienituloisilla ja usein myös maksuhäiriöisillä ei ole mahdollisuutta saada kohtuuhintaista luottoa markkinoilta välttämättömiinkään tarpeisiin. Tämä on todettu Takuu-Säätiön Raha-automaattiyhdistyksen rahoittamassa määräaikaissa Pienlaina -hankkeessa, jossa myönnetään kohtuuhintaista sosiaalista pienlainaa kertaluonteisia menoja tai pieniä hankintoja varten. Luotonsaaja maksaa pienlainan kohtuullisissa erissä enintään kahdessa vuodessa. Kokemukset vuonna 2013 alkaneesta kokeilusta ovat rohkaisevia. Tarve pieniin sosiaalisiin lainoihin on todellinen. Sosiaalisella luototuksella tai lainalla voidaan tehokkaasti ehkäistä isompia velkaongelmia. Ylivelkaantumisen ennaltaehkäisyllä puolestaan on laaja vaikutus ihmisen muuhun elämään ja siten merkittävä vaikutus sekä terveyteen että hyvinvointiin.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.